

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wieloletniego finansowania działań Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa na Morzu w zakresie działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia powodowane przez statki i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1406/2002”

COM(2005) 210 końcowy — 2005/0098 (COD)

(2006/C 28/03)

Dnia 7 czerwca 2005 r. Rada, działając na podstawie art. 71 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 4 października 2005 r. Sprawozdawcą był **Eduardo Manuel CHAGAS**.

Na 421. sesji plenarnej w dniach 26-27 października 2005 r. (posiedzenie z dnia 26 października 2005 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 124, przy 4 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wprowadzenie

1.1 Wraz z przyjęciem rozporządzenia (WE) nr 724/2004 z dnia 31 marca 2004 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 ustanawiające Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa na Morzu (EMSA), Agencji przydzielono nowe zadania w dziedzinie działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia olejami.

1.2 Przedmiotowy wniosek ustanawia procedury dla finansowania nowych zadań Agencji z funduszy wspólnotowych, na podstawie wieloletniego zobowiązania rozłożonego na okres siedmiu lat — od roku 2007 do 2013. Komisja proponuje sumę 154 mln euro na finansowanie tego siedmioletniego okresu.

1.3 Po przydzieleniu nowych zadań Rada Administracyjna Agencji przyjęła w październiku 2004 roku plan działań w zakresie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń olejami oraz do działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia. Plan określa działania, jakie Agencja zamierza podjąć w kontekście rozporządzenia, zarówno w zakresie reagowania na wycieki oleju, przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych statków usuwających zanieczyszczenia, jak również w zakresie gotowości do prowadzenia skutecznych operacji w odpowiedzi na zanieczyszczenia.

1.4 EMSA określiła cztery priorytetowe obszary działań: Morze Bałtyckie, zachodnie podejścia do Kanału la Manche, wybrzeże Atlantyku oraz Morze Śródziemne (zwłaszcza obszar położony wzdłuż trasy handlowej tankowców płynących od strony Morza Czarnego), gdzie Agencja zamierza rozmieścić wycarterowane statki usuwające zanieczyszczenia, gotowe do działania na wezwanie jednego lub więcej Państw Członkowskich. Należy zauważyć, że rolą EMSA na tym polu będzie uzupełnienie (a nie zastąpienie) narodowych mechanizmów działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia. Plan działań mówi także o dodatkowych zdolnościach reagowania na wypadki powodujące skażenie niebezpiecznymi i trującymi substancjami.

1.5 Rozporządzenie zmienione w 2004 roku wymaga od EMSA zapewnienia Komisji i Państw Członkowskim pomocy naukowej i technicznej w zakresie działań w odpowiedzi na zanieczyszczenie, którą można podzielić na trzy kategorie: informacja, współpraca i koordynacja oraz pomoc operacyjna.

1.6 Pomoc operacyjna będzie wymagała największych inwestycji finansowych, jako że plan działań obejmuje utworzenie sieci pozostających w gotowości statków do usuwania skutków zanieczyszczeń olejami oraz Centrum Obrazowania Satelitarne. Umowy, jakie zostaną zawarte przez EMSA w celu zapewnienia pomocy w zakresie usuwania zanieczyszczeń olejami, będą obejmowały wszystkie działania i ich konsekwencje finansowe do czasu rozpoczęcia interwencji będącej reakcją na wyciek oleju. Koszty interwencji statku usuwającego zanieczyszczenia olejami poniesie Państwo Członkowskie, które zwróciło się z prośbą o taką interwencję.

1.7 Ponieważ te nowe obowiązki mają charakter długoterminowy, Komisja proponuje wieloletni budżet, który może zarówno zapewnić długoterminowe inwestycje, jak i dostarczyć odpowiedniego zabezpieczenia finansowego, redukując wydatki poprzez możliwość negocjowania kontraktów zawieranych na dłuższe terminy.

2. Uwagi ogólne

2.1 W swojej opinii w sprawie wniosku przydzielającego EMSA nowe zadania na polu reagowania na zanieczyszczenia (⁽¹⁾), EKES z zadowoleniem przyjął wniosek Komisji i podkreślił kluczową rolę EMSA w poprawianiu bezpieczeństwa morskiego w Państwach Członkowskich. Z przykrością zauważył jednak fakt, że wiele Państw Członkowskich nadal nie jest odpowiednio przygotowanych na większe wypadki, takie jak te z udziałem tankowców „Erika” i „Prestige”.

(¹) Dz.U. C 108 z 30.4.2004, sprawozdawca: Eduardo Manuel Chagas.

2.2 Pomimo osiągniętych postępów, w niektórych przypadkach nadal można mieć zastrzeżenia do obecnego stanu rzeczy. Wraz z planem działania Agencja przedstawiła przegląd zdolności Państw Członkowskich w zakresie reagowania na zanieczyszczenia olejem, gdzie stwierdzono, że zdolności reagowania w niektórych regionach wymagają uzupełnienia dodatkowymi statkami i sprzętem do usuwania zanieczyszczeń.

2.3 Nie można oczekiwać od wszystkich państw nadbrzeżnych stałego wyposażenia we wszystkie środki potrzebne do samodzielnego działania w odpowiedzi na poważne wypadki morskie, a zwłaszcza wycieki oleju na dużą skalę. Jednakże obecny brak zasobów spowodował szkody środowiskowe, które będą miały długoterminowe konsekwencje.

2.4 EKES popiera zatem propozycję przyznania EMSA koniecznych środków dla uzupełniania, na żądanie, mechanizmów Państw Członkowskich w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom i reagowania na ich powstanie. EKES podkreśla jednakże, że środki te mogą jedynie odgrywać rolę dodatkową. W żadnym wypadku powyższe środki finansowe nie powinny zastępować środków zapobiegania zanieczyszczeniom, które ustanowić powinny Państwa Członkowskie.

2.5 EKES podkreśla w szczególności potrzebę wieloletniego programu finansowania tych mechanizmów. Jest to jedyny sposób zabezpieczenia spójnego programowania działań EMSA w tej dziedzinie oraz optymalizacji wykorzystania zasobów poprzez zawieranie minimum trzyletnich kontraktów na zapewnienie statków szybkiego reagowania (?).

2.6 EKES powtarza swój komentarz z opinii wspomnianej w pkt. 2.1 dotyczący potrzeby zapewnienia, by właściciel(e) czarterowanych statków wykonujący te zadania przestrzegał(li) odnośnego prawodawstwa wspólnotowego i międzynarodowego, a w szczególności przepisów i postanowień dotyczących warunków bezpieczeństwa na statkach oraz warunków życia i pracy członków załogi.

2.7 Ponieważ plan działania przyjęty przez Agencję identyfikuje priorytety na podstawie ograniczonych funduszy, które będą dostępne, EKES wyraża obawę, że z uwagi na obecne trudności z osiągnięciem porozumienia co do budżetu Wspólnoty ostatecznie może się okazać, że fundusze będą niższe niż zapisane w proponowanym budżecie. Oznaczałoby to wybranie pewnych środków zamiast innych oraz czynienie postępów w niektórych dziedzinach kosztem pozostałych. EKES nie może poprzeć takiego podejścia, ponieważ decyzja Państw Członkowskich o przyznaniu Agencji dodatkowych kompetencji oznacza potrzebę zapewnienia koniecznych funduszy w celu umożliwienia jej realizacji celów w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom mórz. Konieczne jest, by do

zapobiegania zanieczyszczeniom mórz i reagowania w przypadku wystąpienia takiego zanieczyszczenia przywiązano odpowiednią wagę także na szczeblu wspólnotowym oraz by nie było to postrzegane wyłącznie z gospodarczego punktu widzenia.

2.8 EKES jest zaniepokojony opóźnieniami niektórych Państw Członkowskich w zakresie wdrażania pewnych już przyjętych środków w dziedzinie zapobiegania i działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia mórz, w szczególności w zakresie wyznaczania miejsc schronienia i obszarów chronionych, zapewniania infrastruktury odbioru oraz wzmacniania środków skutecznej państwowej kontroli portów. Opóźnienia te powodują wątpliwości co do faktycznego zaangażowania tych państw w zapobieganie i reagowanie na zanieczyszczenia mórz, pomimo regularnie wyrażanych, zwłaszcza po pojawieniu się nowego poważnego wypadku morskiego, dobrych intencji.

2.9 Potrzebne są także inwestycje w środki i sprzęt nadzoru powietrznego dla celów wykrywania i zwalczania zanieczyszczeń oraz zapobiegania naruszeniom przepisów w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniom.

2.10 W celu uzupełnienia działań związanych z nadzorem i monitorowaniem wykorzystać można także obrazowanie satelitarne. EKES wspiera plan Komisji w zakresie utworzenia Centrum Obrazowania Satelitarnego w celu wsparcia Państw Członkowskich w wykrywaniu, monitorowaniu i zarządzaniu nielegalnymi zrzutami i przypadkowymi wyciekami oleju.

2.11 Z uwagi na wysokie koszty (?) związane z wykonywaniem zdjęć satelitarnych EKES jest zdania, że konieczna jest optymalizacja potrzebnych zasobów, a zwłaszcza Państwa Członkowskie muszą koordynować między sobą wykorzystanie zdjęć, co mogłoby prowadzić do znacznych oszczędności. Jednocześnie istnieją powody do inwestowania w poprawę obrazowania we wszystkich europejskich obszarach morskich, jako że jego obecny zasięg nie jest zbyt rozległy, zwłaszcza w obszarze śródziemnomorskim.

2.12 Zdaniem EKES-u bardzo istotne są także planowane środki informacji, współpracy i koordynacji. Zapewnią one bardziej racjonalne wykorzystanie istniejących zasobów, a Agencja ma tu do odegrania podstawową rolę.

3. Wnioski

3.1 EKES popiera propozycję przyznania EMSA koniecznych środków umożliwiających jej uzupełnianie, na żądanie, mechanizmów Państw Członkowskich w zakresie zapobiegania i działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia.

(?) „Szybki” w tym kontekście oznacza, że wyznaczony statek może rozpocząć interwencję w ciągu 24 godzin. Zazwyczaj dostosowanie włącznie z instalacją na pokładzie koniecznego sprzętu zajmuje 4-8 godzin, a kolejnych 4-8 godzin potrzeba na dotarcie statku do miejsca zdarzenia.

(?) Koszt zdjęcia obejmującego obszar 500 km² waha się w granicach 800-1000 euro w zależności od wielu czynników (np. opóźnienia wymaganej transmisji, wyprzedzenia, z jakim zawierana jest umowa). Według skromnych szacunków EMSA rocznie potrzeba około 1000 zdjęć.

3.2 Komitet z żalem zauważa jednak, że wiele Państw Członkowskich nie przeznaczyło jeszcze na ten cel odpowiednich środków lub nie utworzyło jeszcze własnych mechanizmów i zwraca się do Komisji z prośbą o wezwanie ich do przyspieszenia tego procesu.

3.3 EKES wyraża obawę, że z uwagi na obecne trudności z przyjęciem budżetu wspólnotowego, ostatecznie przyznane fundusze mogą być niższe niż przewidziano w proponowanym budżecie. Decyzja Państw Członkowskich o przyznaniu Agencji dodatkowych kompetencji oznacza potrzebę zapewnienia

koniecznych funduszy w celu umożliwienia jej realizacji celów w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom mórz. Konieczne jest, by do zapobiegania zanieczyszczeniom mórz i działania w odpowiedzi na zanieczyszczenia przywiązano odpowiednią wagę także na szczeblu wspólnotowym oraz by nie postrzegano tych działań wyłącznie z gospodarczego punktu widzenia.

3.4 Rola Agencji w promowaniu współpracy i koordynacji zasobów i działań Państw Członkowskich ma podstawowe znaczenie dla utworzenia racjonalnej i wydajnej kosztowo strategii.

Bruksela, 26 października 2005 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anna-Marie SIGMUND

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Rady w sprawie zarządzania ryzykiem i w sytuacjach kryzysowych w rolnictwie

COM(2005) 74 końcowy

(2006/C 28/04)

Dnia 20 kwietnia 2005 r. Komisja, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Rady w sprawie zarządzania ryzykiem i w sytuacjach kryzysowych w rolnictwie

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, uchwaliła swą opinię dnia 7 października 2005 r. Sprawozdawcą był **Gilbert BROS**.

Na 421. sesji plenarnej w dniach 26-27 października 2005 r. (posiedzenie z dnia 26 października 2005 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 122 do 1 przy 3 głosach wstrzymujących się przyjął następującą opinię:

1. Wstęp

1.1 Omawiany komunikat Komisji Europejskiej nawiązuje do szeregu działań zrealizowanych na szczeblu unijnym — od raportu Komisji na temat zarządzania ryzykiem ze stycznia 2001 r. poprzez debatę Rady podczas prezydencji szwedzkiej wiosną 2001 r., memorandum hiszpańskie i zorganizowaną w Madrycie na początku 2002 r. międzynarodową konferencję pt. „Ubezpieczenia rolne i dochody gwarantowane”, memorandum greckie i seminarium na temat klęsk żywiołowych w Salonikach w 2003 r., po konferencję zorganizowaną w grudniu 2004 r. przez prezydentkę niderlandzką na temat „Koszty materialne i niematerialne zwalczania chorób u zwierząt”.

1.2 Konkretnie komunikatem tym wypełnia Komisja zobowiązanie, jakie podjęła w ramach reformy WPR w czerwcu 2003 r. w Luksemburgu w postaci deklaracji:

„Komisja zbada specjalne środki umożliwiające stawienie czoła ryzyku, sytuacjom kryzysowym oraz klęskom żywiołowym o zasięgu ogólnokrajowym w rolnictwie i do końca 2004 r. przedstawi Radzie raport wraz z odpowiednimi wnioskami. Komisja zbada w szczególności możliwość finansowania tych działań z kwoty jednego punktu

procentowego z modulacji, którą bezpośrednio rozdzielano by pomiędzy Państwa Członkowskie, oraz włączenia do każdej wspólnej organizacji rynku artykułu upoważniającego Komisję w sytuacjach kryzysowych do podejmowania działań na szczeblu Wspólnoty zgodnie z zasadami ustalonymi dla tego typu przypadków we wspólnej organizacji rynku wołowiny” (*).

1.3 Komunikat stanowi również odpowiedź na konkluzje Rady z grudnia 2003 r., apelujące o kontynuowanie dyskusji i o sporządzenie wykazu dostępnych narzędzi zarządzania ryzykiem, o przeanalizowanie różnych wariantów zarządzania ryzykiem i ewentualnych nowych instrumentów (wspólna organizacja rynku, zobowiązania finansowe, reguły konkurencji) i wreszcie — o ocenę i odpowiednią zmianę wytycznych dotyczących pomocy publicznej w rolnictwie.

1.4 W przeszłości WPR zapewniała ochronę poprzez polityki wsparcia dla rynków i cen, lecz w konsekwencji ostatniej reformy rolnicy są w bardziej bezpośredni sposób narażeni na cały szereg czynników ryzyka. Dlatego też Komisja pragnie

(*) Tłumaczenie własne, brak wersji polskiej (przyp. tłum.).